

УДК 342.951:[351.746.1:636.7.043](477)

Інна Олександрівна ГАРНА-ІВАНОВА,

доцент кафедри адміністративного права і процесу

факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5962-9864>

КІНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ

Важливою функцією адміністративно-правового регулювання міграційних процесів в Україні є прикордонний контроль, що здійснюється Державною прикордонною службою України. За офіційним звітом про діяльність Державної прикордонної служби України у 2017 році, органами охорони державного кордону затримано 3813 нелегальних мігрантів (2016 р. 2656), з них – 886 осіб (2016 р. 1065) за незаконне перетинання або спробу незаконного перетинання державного кордону, 2854 особи (2016 р. 1528) – за порушення правил перебування в Україні, 73 особи (2016 р. 63) – за порушення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску та інші правопорушення. Відмовлено у в'їзді в Україну 5119 іноземцям (2016 р. 3349) – потенційним нелегальним мігрантам [1].

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про прикордонний контроль», прикордонним контролем визначається державний контроль, що здійснюється Державною прикордонною службою України, який включає комплекс дій і систему заходів, спрямованих на встановлення законних підстав для перетинання державного кордону особами, транспортними засобами і переміщення через нього вантажів [2].

Сутність прикордонного контролю визначається в його функціях: перевірка документів; огляд осіб, транспортних засобів, вантажів; виконання доручень правоохоронних органів України; перевірка виконання іноземцями, особами без громадянства умов перетинання державного кордону у разі в'їзду в Україну, виїзду з України та транзитного проїзду територією України; реєстрація іноземців, осіб без громадянства та їх паспортних документів у пунктах пропуску через державний кордон; перевірка автомобільних транспортних засобів з метою попередження правопорушень.

Одним із засобів ефективного виконання зазначених функцій прикордонного контролю є використання розшукових собак. Розшукові собаки прикордонного контролю призначені для пошуку та виявлення правопорушників у вантажних транспортних засобах і вантажах, що перевозяться в них, їх переслідування, затримання, охорони та конвоювання.

Розшукові собаки прикордонного контролю виконують завдання: по-перше, охорони державного кордону поза пунктами пропуску для пошуку й виявлення правопорушників та їх слідів, переслідування, затримання і конвоювання правопорушників. По-друге, пошук і виявлення правопорушників у транспортних засобах і вантажах, їх переслідування, затримання та конвоювання в пунктах пропуску (пунктах контролю, контрольних пунктах в'їзду-виїзду) через державний кордон [3].

В охороні державного кордону та з метою здійснення прикордонного контролю, використання службового собаки є ефективним і результативним, оскільки інспектор-кінолог із закріпленим собакою має змогу:

1) переслідувати по запаховому сліду та затримувати правопорушника особисто або у складі прикордонного наряду;

2) переслідувати по запаховому сліду правопорушника до місця його посадки в транспортний засіб або місця перетинання державного кордону;

3) переслідувати по запаховому сліду розшукувану особу до затримання її іншими прикордонними нарядами;

4) виявляти та затримувати правопорушника, який рухався ділянкою місцевості до об'єкта, що охороняється;

5) за результатами проведеної одорологічної ідентифікації запахових слідів та речей осіб виявляти правопорушника;

6) відбивати напад на прикордонний наряд та громадян, залучених до охорони кордону, і затримувати правопорушників.

Отже, з цього можна зробити висновок, що кінологічне забезпечення допомагає здійсненню прикордонний контроль і надає змогу ефективно застосовувати профілактичні заходи і заходи припинення порушень у сфері протидії незаконному переміщенню осіб через державний кордон, незаконній міграції, торгівлі людьми, а також незаконному переміщенню зброї, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, боєприпасів, вибухових речовин, матеріалів і предметів, заборонених до переміщення через державний кордон.

Список бібліографічних посилань

1. Звіт про діяльність Державної прикордонної служби України у 2017 році // Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-civik-2018/zvit_2017/Derjprykordon_%202017.pdf (дата звернення: 08.11.2018).

2. Про прикордонний контроль : закон України від 05.11.2009 № 1710-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 6. Ст. 46.

3. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України : наказ МВС України від 26.03.2013 № 234 // Ліга:Закон : правовий портал. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE31911.html (дата звернення: 08.11.2018).

Отримано 13.11.2018

